

SAMENVATTING
KENNISDOCUMENT
HUISMUS

(Versie 2.1 2023)

KENMERKEN VAN DE HUISMUS:

- Lengte is gemiddeld 14 – 16 cm
- Gemiddeld gewicht 30,2 gram (Mannetje 24 – 37; vrouwtje 25 – 35)
- Levensverwachting is 3 à 4 jaar, exemplaren van 5 à 6 jaar oud zijn een uitzondering. Het mannetje is te herkennen aan een grijze kruin, een zwarte oogstreep, een witte stip achter het oog, een zwarte bef tot op de bovenborst, roodbruine, zwart gestreepte bovendelen en vleugels en een opvallende witte vleugelstreep.
- Het vrouwtje is te herkennen aan de licht bruine bovendelen met een grijze waas en donkerbruine strepen, een effen lichte borst en eenkleurig grijze onderdelen met een beige teint.

EISEN WAAR EEN HABITAT AAN MOET VOLDOEN:

- Voldoende nestgelegenheid in menselijke bebouwing (onder dakpannen, in kieren en gaten in de muren, balkenconstructies in schuren of loodsen, achter regenpijpen) een nest in de holte van een boom of in een dichte struik komt alleen voor wanneer de nestgelegenheid niet hoog genoeg is maar er wel aan de rest van de eisen wordt voldaan
- Voldoende voedsel met een continu betrouwbare voedselbron, waarbij voldoende dekking (struwelen en hagen) aanwezig is, deze dekking mag niet verder als 5 tot 10 meter van de voedselbron verwijderd zijn
- Voldoende inheems groen en bomen die eiwitrijk voedsel (zachte insecten, rupsen, larven) aantrekken, deze mogen niet verder als 50 meter van het nest verwijderd zijn
- Dekking om te kunnen vluchten in de vorm van stekelige struiken, groenblijvende struiken of klimplanten (coniferen, klimop)
- Een collectieve kwetterplek die ook gebruikt kan worden als slaapplek voor mannetjes, ongepaarde vrouwtjes en juveniele in de vorm van altijd groenblijvende planten, hagen, gevelbegroeiing of plekken onder daken (dient tevens ook als dekking)
- Droge, zanderige plekken om stofbaden te nemen
- Voldoende water om van te drinken en in te baden, er moet binnen 1 a 2 meter dekking aanwezig zijn om veilig op te kunnen drogen
- Plekken waar kleine steentjes of grit gevonden kan worden

Al deze elementen moeten aanwezig zijn en moeten op meerdere plekken te vinden zijn, ook moeten alle elementen binnen een straal van 100 à 200 meter liggen van waar er wordt gebroed. Wanneer dit niet het geval is, is het habitat niet meer geschikt.

EISEN VOOR ECOLOGISCH ONDERZOEK HUISMUS:

- Onderzoek naar:
  - Nestindicerend gedrag of territoriale zang
  - Kwetterplekken
- Minimaal 2 inventarisatiemomenten van elk 2 uur lang in de optimumperiode (1 april t/m 15 mei)
- of minimaal 3 inventarisatiemomenten van elk 2 uur lang in de periode tussen 10 maart en 20 juni, waarvan er minimaal 1 bezoek in de optimale periode heeft plaatsgevonden, alle inventarisatiemomenten eisen een tussenperiode van minimaal 10 dagen
- Inventarisatie moet worden verricht op geschikte momenten van de dag wanneer de meeste activiteit is waar te nemen: vaak zijn dit enkele uren na zonsopkomst wanneer de temperatuur is opgelopen en de laatste uren voor zonsondergang
- Inventarisatie eist gunstige weersomstandigheden geen regen, geen kou, geen te hoge temperaturen en een maximale windsterkte van windkracht 4
- Op geluidssluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied)

	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Waarnemingen exemplaren												
Nestindicatieve waarnemingen												
Slaapplaatsen inventariseren												
	Optimale periode											
	Geschikte periode: 10 maart - 20 juni											
	Geen geschikte periode											

MITIGERENDE MAATREGELEN V.W.B. VERBLIJVEN:

- Voor elk nest dat zijn functie niet meer kan vervullen, moet worden gezorgd dat er minimaal twee nieuwe alternatieve nestplaatsen in een functionele omgeving aanwezig zijn, zorg ervoor dat de openingen van de nestplekken minimaal 50 cm uit elkaar ligt, dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit
De afmetingen van de alternatieve nestplaatsen moeten voldoen aan minimaal 12,5 x 12,5 x 12,5 cm en een invliegopening met een diameter van 3,4 cm een huismus voldoende ruimte voor het maken van een nest
- De alternatieve nestplaatsen kunnen bestaan uit nestkasten, neststenen, mussenpotten of vergelijkbare voorzieningen
- Voor het plaatsen van deze alternatieve nestplaatsen wordt er geëist:
  - Dat deze minimaal 3 maanden vóór het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaats en het starten van de werkzaamheden al aanwezig zijn, zodat het dier tijd krijgt om te wennen aan de nieuwe voorzieningen
  - Dat de vervangende nestplaatsen zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke nestplaats aanwezig zijn, als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter en belangrijk is dat de voorzieningen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden geplaatst worden
  - De voorzieningen moeten op minimaal 3 meter hoogte worden geplaatst
  - Dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dak overstek of iets dergelijks
  - In de directe omgeving van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is, gewenst zijn planten van 2 à 3 meter hoog en dat er binnen 100 meter (bij voorkeur 50) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplaatsen beschikbaar zijn
  - Dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is
  - Bij voorkeur wordt er voor tijdelijke kasten gekozen van verschillende kleuren zodat het dier de kans krijgt de kast te kiezen die hij het meest geschikt vindt (gewenste temperatuur)

Huismus	Werken buiten kwetsbare periodes	Alternatieve nestplaatsen aanbieden	Verbeteren habitat in bestaand of nieuw leefgebied	Faseren activiteiten in ruimte en tijd	Toegankelijk houden nest- en rustplaatsen	Ongeschikt maken nest- en rustplaatsen	Inschakelen huismus-deskundige	Opstellen ecologisch werk-protocol
Groot gebied, veel woningen (woonwijk, straat):								
Sloop van meerdere gebouwen	xx	xx	xx	xx	o	xx	xx	xx
Renovatie, isolatie van meerdere gebouwen, asbest verwijderen, vogelschroot plaatsen	xx	xx	x	xx	xx	x	xx	xx
Werk wanddoek, folie plaatsen	xx	o	o	o	xx	o	xx	x
Eén of een enkel gebouw:								
Sloop van een gebouw	xx	xx	x	o	o	xx	xx	x
Renovatiwerkzaamheden, zoals dakwerkzaamheden, isolatie, en dichten van gaten, kieren en nissen; asbest verwijderen; vogelschroot plaatsen	xx	xx	x	o	x	x	xx	x
Gebouwen in de omgeving van kinderboerderijen, maneges, stations, kippenhokken, dierentuinen en andere plekken waar veel voer al dan niet bewust wordt gemorst	xx	xx	xx	o	o	x	xx	xx
Werkzaamheden die in de tuin plaatsvinden, zoals tuinomvorming, bestraten, verharden, rommelhoekjes, takkenhopen en mesthopen opruimen, moestuin omzetten, weghalen gevelbegroeiing, (wintergroene) struiken e.D.	xx	x	xx	o	o	o	x	x
Gebruik gewasbeschermingsmiddelen	xx	o	xx	o	o	o	xx	x
Werk wanddoek, folie plaatsen	xx	o	o	o	xx	o	xx	x

Tabel die weergeeft wanneer er welke maatregelen moeten worden genomen